

BİR RUH SAĞLIĞI HASTANESİNDE ELEKTROKONVÜLSİF TERAPİ UYGULANMIŞ HASTALARIN SOSYODEMOGRAFİK VE KLİNİK ÖZELLİKLERİNİN RETROSPEKTİF OLARAK İNCELENMESİ

Özge Akyürek Bolat¹, Recep Bolat¹

¹Samsun Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesi

Giriş: Elektrokonvülsif terapi (EKT) 1938'de klinik uygulamaya sokulmuş olup, bundan sonra yapılan klinik çalışmalar, belirli endikasyonlar ve klinik kullanım için çeşitli psikiyatrik hastalıkların tedavisinde EKT'nin etkinliğini araştırmıştır. EKT psikotik semptomların akut alevlenmesi, katatoni, duygudurum bozuklukları ve şizofreni gibi majör psikiyatrik bozukluklar için güvenli ve oldukça etkili bir tedavi seçeneğidir. Bu çalışmada, EKT uygulanmış hastaların sosyodemografik ve klinik özelliklerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntemler: Samsun Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Psikiyatri kliniklerinde Mayıs 2023- Mayıs 2025 yılları arasında yatırılan ve EKT yapılan toplam 200 hastanın dosyaları retrospektif olarak incelenmiştir. Eksik veriler sebebiyle 37 hastanın dosyası çalışmadan çıkarılmıştır. Thymatron System IV EKT cihazı kullanılarak, günün başında olacak şekilde haftada üç kez, bilateral bitemporal EKT uygulanmaktadır. Yapılan dosya incelemesinde ilgili hastanın EKT öncesi ve sonrası hekim muayene notlarına göre tedavi yanıtı değerlendirildi. Çalışmada hasta tanıları sınıflandırılmış ve psikotik bozukluklar, duygudurum bozuklukları ve diğer grup olmak üzere 3 gruba ayrılmıştır. EKT'den fayda görme durumu açısından (tam remisyon, kısmi remisyon ve yanıtızlık) hasta grupları incelenmiştir. Komplikasyon gelişen hastalar değerlendirmeye alınmamıştır. Araştırma için etik kurul onayı alınmıştır (Onay tarihi: 17.06.2025 ve 2025/13/5 numarası). Verilerin analiz aşamasında SPSS 22,0 istatistik paket programı kullanılmıştır.

Sonuçlar: Hastaların yaş ortalaması 40,3±11,6 ve eğitim yılı 9,55± 3,28 idi. EKT yapılan hastaların %45,4'ü kadındı. Hastaların %34,4'ü evli, %71'i aile ile yaşıyordu. Ortalama yatış

sayısı 3,93 ±3,78 ve ortalama yatış gün sayısı 44,74± 33,96 idi. Yatış tiplerine göre incelendiğinde %62,6 hastada zorunlu yatış, %31,3 hastada istemli yatış, %2,5 hastada CMK 74. Madde kapsamında yatış, %2,5 hastada TCK 57/1 madde kapsamında ve %1,2 hastada TCK 57/5 madde kapsamında yatış mevcut idi. Hastaların %66,3'ünde herhangi bir ek hastalık saptanmazken, en sık ek hastalık %7,4 ile hipertansiyon idi. Tanı gruplarına göre incelendiğinde en sık tanıları depresif bozukluk %18,4, şizofreni %17,2, BTA psikotik bozukluk %14,7 ve BAB manik atak %12,9 olarak saptanmıştır. Ortalama EKT seans sayısı 7,23±2,36, uygulanan enerji düzeyi %37,58±8,80 ve EEG süresi 36,58±9,87 sn idi. On altı hastada (%9,8) hipertansiyon, laringospazm, aritmi, konfüzyon ve manik shift gibi yan etkiler nedeniyle tedavi sonlandırılmıştır. Duygudurum bozuklukları grubunda %85,1 hasta EKT ile tam remisyon gösterirken, %10,8'i kısmi remisyon ve %4,1'i yanıtız olarak bulunmuştur. Psikotik bozukluklar grubunda %49,3 hasta EKT ile tam remisyon gösterirken, %33,3'ü kısmi remisyon ve %17,4'ü yanıtız olarak bulunmuştur. Diğer grubundaki hastaların %100'ü ise EKT ile tam remisyon göstermiştir.

Tartışma ve Sonuç: EKT tedaviye dirençli depresyon ve mani gibi duygudurum bozukluklarında ve psikotik bozukluklarda halen önemli bir tedavi seçeneği olarak kullanılmaya devam edilmektedir. Çalışmamızın geriye dönük tasarıma sahip olması ve verilerin hasta dosyalarına dayanması önemli bir kısıt olmakla birlikte, bir ruh sağlığı hastanesine ait verileri yansıtması açısından anlamlıdır.

Anahtar Kelimeler: Ruh sağlığı, elektrokonvülsif terapi, psikotik bozukluklar, duygudurum bozuklukları